

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupeného opatrovníkem Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, Olšanská 2176/2, Praha 3**, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2021, čj. CPR-40008-3/ČJ-2020-930310-V237, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. 4. 2021, čj. 32 A 7/2021 - 31,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. 4. 2021, čj. 32 A 7/2021 - 31, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800 Kč**, která mu bude proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodla dne 11. 1. 2021 o odvolání žalobce ve věci správního vyhoštění tak, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zčásti změnila a ve zbytku potvrdila. Rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 21. 1. 2021. Dne 1. 2. 2021 podal žalobce žalobu e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu, v níž požádal o ustanovení zástupce (konkrétně Mgr. Ladislava Barty). Podání shodného obsahu žalobce předal k poštovní přepravě dne 4. 2. 2021 (doručeno soudu dne 8. 2. 2021) a přiložil potvrzení o majetkových poměrech. Krajský soud žalobu odmítl, protože v ní nebyl uveden žádný žalobní bod. Tuto vadu lze podle soudu odstranit pouze ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), žalobce však podal žalobu až v poslední den lhůty. Podle krajského soudu na věci nic neměnilo ani to, že žalobce společně s podáním žaloby požádal o ustanovení zástupce

a od podání této žádosti neběžela lhůta pro podání žaloby (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). I kdyby totiž soud rozhodl o žádosti o ustanovení zástupce, nebylo v jeho možnostech vyzvat žalobce k doplnění žaloby.

[2] Žalobce (stěžovatel) v kasační stížnosti namítl, že jej měl krajský soud vyzvat k doplnění žalobních bodů a rozhodnout o žádosti o ustanovení zástupce, i když stěžovatel podal žalobu až v poslední den lhůty. Od podání žádosti neběžela lhůta pro formulaci žalobních bodů, tato lhůta by skončila až po doručení rozhodnutí o žádosti o ustanovení zástupce. Stěžovateli by tak stále zbýval alespoň krátký čas k doplnění žaloby. Stěžovatel odkázal na judikaturu NSS (rozsudky ze dne 12. 1. 2016, čj. 4 Azs 285/2015 - 24, a ze dne 26. 5. 2016, čj. 9 As 14/2016 - 83). Z rozsudků NSS ze dne 24. 4. 2019, čj. 2 Azs 48/2019 - 67, a ze dne 18. 2. 2020, čj. 1 Azs 419/2019 - 39 pak plyne, že ještě v posledním okamžiku dne má žalobce možnost doplnit žalobní body. Judikaturu, podle níž není třeba vyzývat žalobce k odstranění vad podání, jestliže žaloba neobsahuje žádný žalobní bod a objektivně již není možné žalobu ve lhůtě doplnit, nelze použít, pokud žalobce spojí podání žaloby se žádostí o ustanovení zástupce.

[3] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[4] Kasační stížnost je důvodná.

[5] V této věci jde o to, zda měl krajský soud rozhodnout o stěžovatelově žádosti o ustanovení zástupce a vyzvat jej k odstranění vad žaloby, nebo zda mohl žalobu, která neobsahovala žádný žalobní bod, přímo odmítnout. NSS se touto otázkou již opakovaně zabýval (např. ve skutkově obdobných věcech 1 Azs 419/2019 nebo 10 Azs 71/2020).

[6] Není sporu o tom, že rozhodnutí žalované bylo stěžovateli doručeno dne 21. 1. 2021 a konec desetidenní lhůty pro podání žaloby podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců připadl na den 1. 2. 2021. V tento den stěžovatel podal žalobu e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu, kterou ve lhůtě doplnil podáním shodného obsahu.

[7] Obecně platí, že žalobce musí ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod, jinak soud žalobu odmítne (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, čj. 3 Azs 66/2017 - 31, č. 3733/2018 Sb. NSS). Neobsahuje-li žaloba žádný žalobní bod a zároveň již není objektivně možné, že by jej žalobce doplnil ve lhůtě pro podání žaloby, není soud povinen vyzývat žalobce k odstranění této vady (rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 2 As 69/2008 - 148).

[8] Tuto věc však nelze posuzovat pouze podle obecných východisek, protože stěžovatel při podání žaloby požádal o ustanovení zástupce. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že *požádá-li návrhovátelem o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení*. Dnem podání žádosti o ustanovení zástupce k poštovní přepravě se tedy staví lhůta pro podání žaloby, resp. pro vymezení žalobních bodů (rozsudek NSS ze dne 7. 2. 2020, čj. 9 Azs 366/2019 - 20).

pokračování

[9] Podle rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2019, čj. 2 Azs 48/2019 - 67, se lhůta pro podání žaloby spotřebuje až uplynutím posledního okamžiku dne, kterým tato lhůta končí. Zastaví-li se běh lhůty určené podle dnů, do její uplynulé části se nepočítá den, kdy nastala skutečnost spojená se stavením lhůty. Stěžovatel podal žádost o ustanovení zástupce desátý den lhůty. Tím se běh lhůty zastavil a den, v němž se tak stalo, se do uplynulé části nezapočítal. Uplynulo tedy devět dnů ze lhůty pro podání žaloby, resp. pro vymezení žalobních bodů. Zbývající část lhůty neuplyne, dokud rozhodnutí krajského soudu ve věci žádosti o ustanovení zástupce, v němž soud případně vyzve stěžovatele k odstranění vad podání, nenabude právní moci. Pokud by tedy krajský soud o stěžovatelově žádosti rozhodl, zbýval by stěžovateli k vymezení žalobních bodů ještě jeden den ode dne, kdy by mu (případně i jeho zástupci) bylo usnesení doručeno. Třebaže se jedná o lhůtu krátkou, neznamená to, že by doplnění žaloby bylo objektivně nemožné. Krajský soud tedy pochybil, pokud stěžovatelovu žalobu odmítl.

[10] NSS ustanovil stěžovateli opatrovníka, neboť jeho pobyt přestal být v průběhu řízení o kasační stížnosti znám. Stěžovatel bude tímto opatrovníkem zastoupen i v dalším řízení před krajským soudem, pokud i v této fázi řízení bude trvat důvod, pro který NSS opatrovníka ustanovil. K tomu srov. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 264/06, podle něhož zastoupení nepřítomného účastníka trvá do doby, než se zjistí pobyt zastoupeného a než se zastoupený dozví o probíhajícím řízení. Jinými slovy, odpadne-li podmínka neznámého pobytu účastníka, zastoupení opatrovníkem zaniká.

[11] Podle § 29 odst. 4 o. s. ř. věty poslední vystupuje ustanovený opatrovník v občanském soudním řízení v řízení před soudem prvního stupně, soudem odvolacím i (což je podstatné) před soudem dovolacím. Občanský soudní řád tedy umožňuje opatrovnictví po celou dobu řízení (samozřejmě za předpokladu, že důvody, pro které byl opatrovník ustanoven, trvají). Současně zákon nevyklučuje, aby soud ustanovil osobě neznámého pobytu opatrovníka podle § 29 odst. 3 o. s. ř. ve kterékoli fázi řízení. Řízení o kasační stížnosti je svou povahou nejbližší řízení dovolacímu. Zejména je podstatné, že obě řízení se vedou proti *pravomocnému* rozhodnutí správního či civilního soudu. Pokud občanský soudní řád výslovně připouští trvání opatrovnictví ve všech fázích občanského soudního řízení, lze pak v souladu s § 64 s. ř. s. dovodit, že zastoupení opatrovníkem je možné ve všech fázích soudního řízení správního a že opatrovník ustanovený v řízení o kasační stížnosti účastníku neznámého pobytu zastupuje tohoto účastníka i v následném řízení před krajským soudem (zruší-li NSS rozhodnutí krajského soudu).

[12] Postavení opatrovníka ustanoveného ze strany NSS účastníku řízení, jehož pobyt není znám, se odlišuje od postavení zástupce z řad advokátů ustanoveného pro řízení o kasační stížnosti zejména v tom, že potřeba chránit práva účastníka neznámého pobytu přetrvává i po zrušení rozhodnutí krajského soudu. Proto by nebylo účelné, aby zastoupení opatrovníkem bylo ukončeno rozhodnutím o kasační stížnosti a krajský soud musel o této otázce rozhodnout znovu. Ačkoliv se jinak postavení ustanovených opatrovníků v řadě ohledů podobá postavení ustanovených zástupců z řad advokátů, nelze na danou situaci vztáhnout závěry z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 6. 2018,

čj. 8 As 167/2017 - 58, č. 3766/2018 Sb. NSS, které dovodilo, že v navazujícím řízení před krajským soudem nemusí být k ochraně práv účastníka řízení vždy nezbytné, aby byl účastník zastoupen advokátem ustanoveným pro řízení o kasační stížnosti. V tom je postavení ustanoveného opatrovníka jiné, neboť potřeba chránit práva účastníka, jehož pobyt není znám, je stejně intenzivní v řízení o žalobě i v řízení o kasační stížnosti.

[13] V dalším řízení tedy krajský soud vyzve stěžovatele prostřednictvím opatrovníka ustanoveného NSS k odstranění vad žaloby ve lhůtě jednoho dne od doručení výzvy.

[14] NSS usnesení krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Krajský soud bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi účastníky (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[15] Jak již bylo výše uvedeno, stěžovateli byl v řízení o kasační stížnosti ustanoven opatrovník, konkrétně Mgr. Ladislav Bárta, advokát. V takovém případě hradí odměnu a hotové výdaje opatrovníka stát (§ 140 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 a § 120 s. ř. s.). NSS opatrovníkovi přiznal odměnu podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a to za dva úkony právní služby spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy (a souvisejícího nahlížení do spisu NSS dne 9. 8. 2021) a doplnění kasační stížnosti ve výši 2 x 3 100 Kč. Náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu částku 2 x 300 Kč. Opatrovník není plátcem daně z přidané hodnoty. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč bude ustanovenému opatrovníkovi vyplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. října 2021

Zdeněk Kühn
předseda senátu